

**ŽALOS, PADARYTOS FIZINIAM ASMENIUI,
JURIDINIAM ASMENIUI AR KITAI ORGANIZACIJAI DĖL
LIETUVOS KARIUOMENĖS ARBA KITŲ ŠIAURĖS ATLANTO SUTARTIES
ORGANIZACIJOS VALSTYBIŲ GINKLUOTŲJŲ PAJĖGŲ AR JŲ NARIŲ
VEIKSMŲ NAUDOJANT KARINĘ JĖGĄ, DYDŽIO NUSTATYMO IR
KOMPENSACIJOS SKYRIMO ARBA ŽALOS ATLYGINIMO
TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Žalos, padarytos fiziniam asmeniui, juridiniam asmeniui ar kitai organizacijai dėl Lietuvos kariuomenės arba kitų Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos valstybių ginkluotųjų pajėgų ar jų narių veiksmų naudojant karinę jėgą, dydžio nustatymo ir kompensacijos skyrimo arba žalos atlyginimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja prašymų kompensuoti arba atlyginti žalą, padarytą fiziniam asmeniui, juridiniam asmeniui ar kitai organizacijai taikos metu dėl Lietuvos kariuomenės arba kitų Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos valstybių ginkluotųjų pajėgų ar jų narių veiksmų naudojant karinę jėgą (toliau – žala) pateikimo, nagrinėjimo, sprendimų dėl žalos dydžio nustatymo ir kompensacijos skyrimo ar žalos atlyginimo arba atsisakymo skirti kompensaciją ar atlyginti žalą (toliau – Sprendimai) priėmimo tvarką.

2. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžiamos Lietuvos Respublikos karinės jėgos naudojimo statute (toliau – Statutas), Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme.

**II SKYRIUS
PRAŠYMŲ PATEIKIMAS**

3. Žalą patyręs fizinis asmuo, juridinis asmuo ar kitos organizacijos (toliau – Pareiškėjas) rašytinį prašymą kompensuoti arba atlyginti žalą (toliau – prašymas) teikia Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nurodytais būdais.

4. Pareiškėjas ar jo įgaliotas atstovas, teikdamas prašymą, turi patvirtinti savo asmens tapatybę:

4.1. prašymą teikiant per E. pristatymo sistemą, kitomis elektroninių ryšių priemonėmis – pasirašoma kvalifikuotu elektroniniu parašu arba naudojamosi elektroninės atpažinties priemonėmis, kurios leidžia nustatyti asmens tapatybę;

4.2. prašymą teikiant paštu – pateikiama teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinta asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopija arba kitais teisės aktuose nustatytais būdais užtikrinamas Pareiškėjo asmens tapatybės nustatymas;

4.3. kreipiantis asmeniškai į Krašto apsaugos ministeriją – pateikiamas galiojantis asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas.

5. Jeigu prašymą teikia atstovas, pridedami atstovavimo teisę patvirtinantys dokumentai.

6. Prašyme nurodoma:

6.1. prašymą teikiančio fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas (arba gimimo data, jeigu asmeniui pagal užsienio valstybės teisės aktus nesuteikiamas asmens kodas) arba prašymą teikiančio juridinio asmens ar kitos organizacijos pavadinimas, teisinė forma, kodas (užsienio juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys papildomai nurodo užsienio valstybės, kurioje yra įregistruoti, pavadinimą);

6.2. Pareiškėjo kontaktinė informacija: telefono ryšio numeris, elektroninio pašto adresas, fizinio asmens gyvenamosios vietos arba juridinio asmens ar kitos organizacijos buveinės adresas;

6.3. Pareiškėjo atsiskaitomosios sąskaitos, į kurią prašoma pervesti kompensacijos ar žalos atlyginimo lėšas, numeris, finansų įstaigos rekvizitai;

6.4. žalos atsiradimo data, numanomas žalos dydis ir pobūdis;

6.5. žalos padarymo aplinkybės ir aplinkybės, kuriomis žala siejama su karinės jėgos naudojimu; dėl gyvybės atėmimo atsiradusios žalos atveju nurodomos aplinkybės, pagrindžiančios Pareiškėjo teisę reikalauti žalos atlyginimo;

6.6. jei žalos objektas buvo apdraustas, nurodoma draudimo sutartis ir informacija apie gautą arba gautiną (jei priimtas sprendimas) draudimo išmoką; jei žalos objektas yra žmogaus sveikata, pateikiama informacija apie asmens draustumą privalomuoju ar savanoriškuoju sveikatos draudimu ir gautas arba gautinas (jeigu priimtas sprendimas) išmokas ar kompensacijas;

6.7. informacija apie kitą Pareiškėjo gautą žalos atlyginimą arba kompensavimą iš valstybės ar savivaldybės biudžeto ar Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų, taip pat apie teisminius procesus, pradėtus dėl žalos atlyginimo.

7. Pareiškėjas kartu su prašymu pateikia dokumentus ar teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas jų kopijas ir kitą informaciją, būtiną prašyme nurodytoms aplinkybėms pagrįsti. Kai prašoma atlyginti žalą sveikatai ar gyvybei, pateikiamos sveikatos ar gyvybės draudimo sutartys, medicininiai dokumentai ar teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintos jų kopijos, kuriuose informacijos yra tik tiek, kiek būtina žalos faktui, pobūdžiui ir dydžiui nustatyti, ir išlaidas, kurios nebuvo ir nebus apmokamos arba kompensuojamos Privalomojo sveikatos draudimo fondo, valstybės ar savivaldybės biudžeto lėšomis ar draudimo išmokomis pagal sveikatos ar gyvybės draudimo sutartis, pagrindžiantys dokumentai ar teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintos jų kopijos. Kai prašoma atlyginti žalą turtui, pateikiamos turto draudimo sutartys, jei turtas buvo apdraustas. Taip pat gali būti pateikiamos nepriklausomų turto

vertintojų, žalų ekspertų ataskaitos ir kiti dokumentai ar teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintos jų kopijos, pagrindžiantys žalą ir kitas išlaidas, nuotraukos, vaizdo medžiaga.

8. Pareiškėjas atsako už prašyme nurodytos informacijos teisingumą, pateikiamų žalos faktą ir dydį pagrindžiančių dokumentų bei kitų įrodymų tikrumą.

III SKYRIUS PRAŠYMŲ NAGRINĖJIMAS IR ŽALOS DYDŽIO NUSTATYMAS

9. Pateiktas prašymas turi būti išnagrinėtas per Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nurodytą terminą. Prašymus ir Aprašo 7 punkte nurodytus dokumentus ar teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas jų kopijas ir kitą informaciją, būtiną prašyme nurodytoms aplinkybėms pagrįsti, priima ir prašymų nagrinėjimą organizuoja Krašto apsaugos ministerija, vadovaudamasi Viešojo administravimo įstatymu ir Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“.

10. Gavusi prašymą, Krašto apsaugos ministerija įvertina, ar egzistuoja žalos kompensavimo ar atlyginimo pagrindai atsižvelgiant į turimą informaciją:

10.1. ar nepasibaigęs Statuto 18 straipsnio 2 dalyje nustatytas prašymo pateikimo terminas, kai prašoma skirti kompensaciją;

10.2. ar žala padaryta dėl karinės jėgos naudojimo, patikrinamos aplinkybės, kuriomis padaryta žala, ir žalos atsiradimo priežastinis ryšys su karinės jėgos naudojimu;

10.3. žala padaryta ne subjektui, kurio veiksmų keliamai grėsmei suvaldyti buvo panaudota karinė jėga.

11. Nustačius, kad egzistuoja žalos kompensavimo ar atlyginimo pagrindai, žalos dydis vertinamas vadovaujantis pateiktais dokumentais ar teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintomis jų kopijomis ir kita informacija, būtiną prašyme nurodytoms aplinkybėms pagrįsti, ir (arba) nepriklausomų turto vertintojų, žalų ekspertų ataskaitomis ir (arba) duomenimis, tvarkomais valstybės informacinėse sistemose, atsižvelgiant į turto atkūrimo ar remonto išlaidas, turto rinkos vertę, medicininius dokumentus, ekspertų ar specialistų išvadas ir kitus objektyvius duomenis.

12. Jeigu įvertinus Pareiškėjo pateiktus dokumentus ar teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas jų kopijas ir kitą informaciją, būtiną prašyme nurodytoms aplinkybėms pagrįsti, kyla pagrįstų abejonių dėl žalos padarymo aplinkybių ar žalos dydžio, Krašto apsaugos ministerija turi teisę prašyti Pareiškėją per 10 darbo dienų pateikti trūkstamus ar patikslinti pateiktus dokumentus ar informaciją. Tokiu atveju prašymo nagrinėjimo terminas stabdomas iki nurodytų dokumentų ar informacijos gavimo dienos, bet ne ilgesniam laikotarpiui, nei Pareiškėjui nustatytas terminas trūkstamiems dokumentams pateikti ar pateiktiems dokumentams ir informacijai patikslinti, ir apie tai per 3 darbo dienas informuojamas Pareiškėjas. Terminas trūkstamiems dokumentams pateikti ar pateiktiems dokumentams ir

informacijai patikslinti skaičiuojamas nuo dienos, kurią Pareiškėjas gavo Krašto apsaugos ministerijos prašymą pateikti trūkstamus ar patikslinti pateiktus dokumentus ar informaciją.

13. Žalos dydžio nustatymo tikslu Krašto apsaugos ministerija turi teisę:

13.1. gauti iš Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos informaciją apie Pareiškėjui suteiktas ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis apmokėtas ar numatomas kompensuoti asmens sveikatos priežiūros paslaugas;

13.2. prašyti kompetentingas institucijas pateikti dokumentus, informaciją ar nuomonę pagal kompetenciją, kurių reikia Sprendimui priimti, arba tarnybinės pagalbos vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 12 straipsniu;

13.3. įsigyti turto vertinimo ir žalos vertinimo paslaugas, apmokamas iš Krašto apsaugos ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų.

14. Aprašo 13 punkte nurodytais atvejais prašymo nagrinėjimo terminas stabdomas iki Aprašo 13 punkte nurodytų paslaugų ar tarnybinės pagalbos suteikimo arba dokumentų, informacijos ar nuomonės gavimo dienos ir apie tai per 3 darbo dienas nuo kreipimosi į Aprašo 13 punkte nurodytų paslaugų teikėjus ar kompetentingas institucijas dienos informuojamas Pareiškėjas.

15. Kai Pareiškėjas Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 49 straipsnio 5 dalies nustatyta tvarka pasirenka brangiau kainuojančias priemones, Pareiškėjo patirtos išlaidos nekompensuojamos ir neatlyginamos.

16. Krašto apsaugos ministerija priima Sprendimą prašymo netenkinti ir apie tai per 3 darbo dienas nuo Sprendimo priėmimo raštu informuoja Pareiškėją, jeigu yra bent vienas iš šių pagrindų:

16.1. pasibaigęs Statuto 18 straipsnio 2 dalyje nustatytas prašymo pateikimo terminas, kai prašoma skirti kompensaciją;

16.2. prašoma skirti kompensaciją ar atlyginti žalą, patirtą ne dėl karinės jėgos naudojimo;

16.3. žala padaryta subjektui, kurio veiksmų keliama grėsmei suvaldyti buvo panaudota karinė jėga;

16.4. prašoma skirti kompensaciją ar atlyginti žalą, už kurią Aprašo nustatyta tvarka ar kitais įstatymuose numatytais atvejais jau buvo skirta kompensacija ar atlyginta žala;

16.5. Pareiškėjas pateikia melagingą informaciją, kuri atskleidžia reikšmingas Sprendimui priimti aplinkybes, arba Aprašo 12 punkte nustatyta tvarka nepateikia trūkstamų dokumentų, arba nepatikslinka pateiktų dokumentų ar informacijos, nurodytos Aprašo 6 ar 7 punkte, būtinose Sprendimui priimti.

IV SKYRIUS KOMPENSACIJOS SKYRIMAS AR ŽALOS ATLYGINIMAS IR IŠMOKĖJIMAS

17. Prašymas laikomas išnagrinėtu Krašto apsaugos ministerijai priėmus Sprendimą. Apie priimtą Sprendimą per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo raštu informuojamas Pareiškėjas.

18. Statuto 18 straipsnio 5 dalyje numatyto atveju Krašto apsaugos ministerija kreipiasi į Lietuvos Respublikos finansų ministeriją dėl papildomo finansavimo kompensacijai ar žalos atlyginimui išmokėti. Finansų ministerija pateikia išvadą dėl finansavimo šaltinių ir būdų ar kompensacijos išmokėjimo dalimis.

19. Aprašo 18 punkte nurodytu atveju prašymo nagrinėjimo terminas stabdomas iki Finansų ministerijos išvados gavimo dienos ir apie tai per 3 darbo dienas nuo Krašto apsaugos ministerijos kreipimosi į Finansų ministeriją dienos informuojamas Pareiškėjas.

20. Kompensacija, vadovaujantis Statuto 18 straipsnio 1 dalyje nustatytais kriterijais, gali būti išmokama dalimis pagal su Finansų ministerija suderintą ir krašto apsaugos ministro patvirtintą kompensacijos išmokėjimo grafiką (toliau – grafikas).

21. Kompensacija ar žalos atlyginimas išmokami per 20 darbo dienų nuo Sprendimo priėmimo dienos. Kai kompensacijai išmokėti ar žalai atlyginti skiriami papildomi valstybės biudžeto asignavimai arba Lietuvos Respublikos valstybės rezervo lėšos – per 30 darbo dienų nuo šių lėšų skyrimo Krašto apsaugos ministerijai dienos. Patvirtinus grafiką, kompensacija mokama grafike nustatytais terminais. Skyrus papildomų lėšų Krašto apsaugos ministerijai kompensacijoms pagal jau patvirtintus grafikus išmokėti, Aprašo 20 punkte nustatyta tvarka grafikai gali būti peržiūrimi paspartinant kompensacijų išmokėjimą.

V SKYRIUS

ASMENS DUOMENŲ TVARKYMAS

22. Krašto apsaugos ministerija, vykdydama Apraše nustatytas funkcijas, tvarko Pareiškėjo, jo atstovų ir kitų fizinių asmenų, susijusių su prašoma skirti kompensacija ar prašoma atlyginti žala, asmens duomenis, įskaitant, kiek tai būtina, Pareiškėjo ir kitų fizinių asmenų, susijusių su prašoma skirti kompensacija ar prašoma atlyginti žala, specialiųjų kategorijų asmens duomenis, prašymų skirti kompensaciją ar atlyginti žalą priėmimo, nagrinėjimo, žalos dydžio nustatymo ir kompensacijos skyrimo ar žalos atlyginimo ir susijusių ginčų nagrinėjimo tikslais.

23. Įgyvendinant Aprašą, asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – Reglamentas (ES) 2016/679), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu ir kitais asmens duomenų apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.

24. Krašto apsaugos ministerija gali gauti Apraše nustatytoms funkcijoms vykdyti būtinus asmens duomenis iš Pareiškėjo, jo atstovo, valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, valstybės informacinių sistemų, taip pat kitų fizinių ir juridinių asmenų.

25. Asmens duomenys tretiesiems asmenims teikiami tik teisės aktų nustatytais atvejais ir tokios apimties, kiek būtina Apraše nustatytoms funkcijoms vykdyti arba Krašto apsaugos ministerijai taikomoms teisinėms prievolėms vykdyti.

26. Dokumentai, susiję su prašoma skirti kompensacija ar prašoma atlyginti žala, ir

juose esantys asmens duomenys saugomi 10 metų nuo kompensacijos ar žalos atlyginimo išmokėjimo ar Sprendimo netenkinti prašymo priėmimo dienos. Pasibaigus saugojimo terminui, dokumentai sunaikinami Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka.

27. Asmens duomenų subjektų teisės įgyvendinamos vadovaujantis Reglamentu (ES) 2016/679 ir Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu duomenų valdytojo nustatyta tvarka.
